

REMISSYTTRANDE

Datum

2026-01-19

Dnr

2025/6941

Regeringskansliet

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

ju.L1@regeringskansliet.se

Betänkandet Koordinatbestämda fastighetsgränser (SOU 2025:80)

(Departementets diarienummer Ju2025/01509)

Genomgången av de förslag som läggs fram i betänkandet och de överväganden som görs där har skett med de utgångspunkter som Justitiekanslern, utifrån sitt uppdrag, främst har att beakta.

Förslaget om en strikt skadeståndsskyldighet för staten (avsnitt 21.2)

I betänkandet föreslås införande av en strikt skadeståndsskyldighet för staten att under vissa omständigheter ersätta sakskada och ren förmögenhetsskada som någon lider genom användningen av en felaktig uppgift i fastighetsregistret om att en fastighetsgräns eller gränspunkt är koordinatbestämd, eller om en koordinatbestämd gränspunkts läge. Utredningen föreslår att Lantmäteriet ska handlägga sådana skadeståndsanspråk.

Som utredningen konstaterat kan felaktiga uppgifter om koordinatbestämda fastighetsgränser i fastighetsregistret bero antingen på tekniska fel eller på felregistreringar (s. 244 och 380). I förhållande till den föreslagna nya skadeståndsbestämmelsen blir orsaken till felet irrelevant och behöver varken utredas eller bevisas (s. 381). Det finns dock sedan tidigare en särskild bestämmelse om rätt till ersättning av staten för skada på grund av ett tekniskt fel i fastighetsregistret (19 kap. 5 § fastighetsbildningslagen, 1970:988, FBL). Anspråk enligt den bestämmelsen handläggs av Kammarkollegiet.

Justitiekanslern noterar att tillämpningsområdet för 19 kap. 5 § FBL respektive den föreslagna nya skadeståndsbestämmelsen i 19 kap. 6 § FBL tycks vara delvis överlappande. Det kan ifrågasättas om detta är en lämplig ordning. Under alla förhållanden framstår det som ändamålsenligt att anspråk som grundar sig på bestämmelserna handläggs av en och samma myndighet. Justitiekanslern har inte några synpunkter på om denna myndighet ska vara Kammarkollegiet eller Lantmäteriet. För det fall regeringen anser att fördelarna med att dela upp handläggningen på olika myndigheter trots allt överväger nackdelarna bör det i vart fall tydliggöras hur situationer på det överlappande området ska hanteras i praktiken.

Utredningen föreslår även införande av en särskild preskriptionsbestämmelse enligt vilken en fordran på ersättning enligt den nya skadeståndsbestämmelsen preskriberas tio år efter att den felaktiga uppgiften används. Mot bakgrund av den föreslagna utformningen av den nya skadeståndsskyldigheten – att staten ska ersätta skada som någon lider just *genom användningen* av en felaktig uppgift, vilket därmed också får anses utgöra den skadegörande handlingen – kan behovet av en särskild preskriptionsbestämmelse enligt Justitiekanslern ifrågasättas.

Förslaget om skadestånd på grund av beslut om rättelse (avsnitt 21.3)

I betänkandet föreslås att ägare eller rättighetsinnehavare som drabbas av skada till följd av ett beslut om rättelse av en uppenbar felaktighet i fastighetsregistrets allmänna del som beror på ett tekniskt fel eller som avser en koordinatbestämd fastighetsgräns ska ha rätt till ersättning av staten.

Bestämmelsen föreslås föras över till respektive införas i 19 kap. 8 § FBL. Sedan tidigare har Kammarkollegiet varit utpekad myndighet att handlägga skadeståndsanspråk på grund av rättelse av en uppenbar oriktighet som beror på ett tekniskt fel i fastighetsregistret (19 kap. 5 § tredje stycket FBL – som dock av förbiseende sedan maj 2018 kommit att hänvisa till fel stycke i 4 § – och 4 § 1 förordningen, 1995:1301, om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten, den s.k. handläggningsförordningen). Utredningen föreslår dock inte någon följdändring i handläggningsförordningen i detta avseende, vilket innebär att Kammarkollegiet inte längre skulle vara utpekad myndighet att handlägga sådana anspråk. Det framgår inte av betänkandet att utredningen gjort några överväganden i denna del. Inte heller beträffande anspråk på grund av rättelse som avser en koordinatbestämd fastighetsgräns behandlar betänkandet vilken myndighet som ska handlägga sådana anspråk. Dessa aspekter bör uppmärksammas i den fortsatta beredningen av förslaget.

Ärendet har föredragits av Filippa Sjödén. I ärendets beredning har även byråchefen Martin Mörk deltagit.

Thomas Bull